

1. 12. 2023

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

DIP: praktické otázky a odpovědi ohledně nového spoření na penzi

Poslanecká sněmovna ve třetím čtení schválila novelizační balíček, který zavádí nový produkt spoření na stáří – dlouhodobý investiční produkt (DIP). Ten umožní i drobným střadatelům zajistit se investováním do nejrozličnějších investičních aktiv na období důchodového věku (legislativní zařazení DIP do kategorie produktů spoření na stáří může být proto zavádějící). Takové investování bude daňově zvýhodněno. V detailu jsme dlouhodobý investiční produkt představili v článku [zde](#). Zatím se počítá s tím, že novely příslušných zákonů nabydou účinnosti 1. ledna 2024. V průběhu projednávání v Senátu ještě nicméně může dojít ke změnám.

Jaké daňové výhody přináší DIP?

V rámci projednávání v Poslanecké sněmovně došlo ke změnám v oblasti daňového zvýhodnění. Osvobození všech příjmů z obchodování s prostředky na DIP bylo pozměňovacím návrhem vypuštěno. Stávající daňové výhody tedy spočívají v následujícím:

- Klient si bude moci odečíst své příspěvky na DIP od základu daně; a
- Na DIP bude moci přispívat zaměstnavatel, přičemž tyto příspěvky budou pro zaměstnance představovat osvobozený příjem.

Detaily a omezení jsou blíže popsány v našem předchozím [článku](#). Připomínáme, že i když příjmy z obchodování s prostředky na DIP nakonec nebudou osvobozeny jako celek, lze na ně uplatnit standardní časový či hodnotový test dle podmínek zákona o daních z příjmů.

Jaké investiční nástroje lze evidovat na DIP? Patří mezi ně investiční certifikáty?

V rámci parlamentní debaty došlo ke zúžení okruhu způsobilých investičních nástrojů ve prospěch spíše konzervativnějšího spektra. Patří do něj cenné papíry vydávané investičními fondy, státní a kryté dluhopisy, dále pak investiční cenné papíry (tj. zejména akcie nebo dluhopisy; k investičním certifikátům viz níže) a nástroje peněžního trhu, ale oboje pouze za podmínky, že jsou obchodovány na evropském regulovaném trhu nebo mnohostranném obchodním systému. Pokud jsou obchodovány na trhu mimo EU, je třeba zjistit, zda je tento trh uveden na seznamu vedeném ČNB. A jak je to s deriváty a investičními certifikáty? Ty je předně potřeba rozlišit podle toho, zda vypořádání tohoto nástroje probíhá peněžně, nebo fyzicky – dodáním podkladového aktiva (např. podkladové kryptoměny). Deriváty s fyzickým vypořádáním lze do DIP zařadit, pouze pokud plní zajišťovací funkci. Pokud z nástroje plyne právo na peněžní vypořádání, jeho hodnota je odvozena od kvantitativně vyjádřeného ukazatele (derivátový prvek) a zároveň je přijat k obchodování na trzích vyjmenovaných výše, je možné jej zařadit i do DIP. Do této kategorie by měla spadnout většina veřejně obchodovaných investičních certifikátů (ETNs či ETPs).

Můžu mít jako klient víc účtů DIP?

Ano, klient není v počtu účtů DIP nijak omezen. Rovněž lze DIP jakkoli kombinovat s jinými

podporovanými produkty spoření na stáří, tedy např. s doplňkovým penzijním spořením, soukromým životním pojištěním nebo s novým pojištěním dlouhodobé péče. Od základu daně si pak lze odečíst příspěvky na jakýkoli z podporovaných produktů spoření na stáří v souhrnné výši 48 tisíc Kč ročně. Lze si tak např. odečíst 24 tisíc Kč příspěvků na jeden produkt (např. na DIP) a zároveň 24 tisíc Kč za příspěvky na jiný produkt (např. doplňkové penzijní spoření).

Lze si do režimu DIP převést stávající portfolia? Jak je to pak s lhůtou deseti let, během které nelze DIP vybrat? Můžu si u jednoho poskytovatele služeb ponechat svoje portfolio bez omezení a vedle toho si založit DIP?

Pokud to umožní poskytovatel investičních služeb, v rámci kterých jsou portfolia vedena, tak je možné obojí. Může jít tedy o obchodníka s cennými papíry, který vede pro klienty účty cenných papírů v rámci služby přijímání a předávání a následného provádění pokynů nebo například v rámci portfolio managementu.^[1] Stejně tak jím může být např. investiční společnost, která vede majetkové účty, na kterých jsou pro klienty evidovány cenné papíry vydávané obhospodařovanými či administrovanými investičními fondy. Ať už klient do režimu DIP vstoupí se stávajícím portfoliem, nebo si DIP založí vedle svých již existujících produktů, znamená to v každém případě, že portfolio v režimu DIP bude podřízeno povinné „fixaci“, tedy nemožnosti z něj vybrat prostředky předtím, než klient dovrší věku 60 let + nejdříve po 10 letech od okamžiku, kdy portfolio vstoupilo do režimu DIP.

Co přesně se stane, když vyberu DIP předčasně?

V první řadě je třeba uvést, že klient má právo prostředky (všechny, nebo část) kdykoli z DIP vybrat. To rozhodnutí je čistě na něm (samozřejmě za smluvních podmínek konkrétních investičních produktů). Musí ale počítat s tím, že bude muset zpětně vrátit daňovou podporu, kterou obdržel za posledních 10 let. Na to ho musí poskytovatel DIP písemně upozornit. Daňová podpora se vrací kompletně celá i v případě, že klient vybere pouze (i nepatrnou) část prostředků na DIP. Stejně tak dochází ke ztrátě daňové podpory v případě, kdy je z prostředků uložených na DIP např. uhrazena daň vztahující se k příjmům z prodejů cenných papírů, které nespĺnily tříletý časový test, nebo vymáhaná částka v případě výkonu rozhodnutí příkazáním pohledávky.

Navrácení daňové podpory má probíhat tak, že klient bude povinen dodanit (a) své příspěvky, které si odečítal ze základu daně, a (b) příspěvky zaměstnavatele, které mu uhradil na jeho DIP a které byly osvobozeny od daně. Prakticky ten případ (a) znamená, že v roce, kdy došlo k předčasnému výběru, klientovi vznikne příjem v podobě úhrnu všech příspěvků na DIP, které si odečetl z daně za posledních deset let. Tedy pokud si během deseti let odečetl od základu celkem 480.000 Kč, bude muset z této částky zaplatit daň. Případ (b) pak znamená, že klient bude muset odvést daň z příjmů ze všech příspěvků zaměstnavatele obdržných za posledních deset let a to v tom rozsahu, v jakém byly osvobozeny od daně.

Dalším důsledkem předčasného výběru je, že DIP klienta přestane být daňově podporovaným do budoucna. To každopádně nebrání klientovi uzavřít novou smlouvu o DIP, který bude opět benefitovat z daňového zvýhodnění. Lhůta 10 let počne běžet sjednáním tohoto nového produktu. Taky je nutné doplnit, že ne vždy je spojen dřívější výběr s popsány „sankcemi“. DIP lze vybrat bez jakéhokoli dodaňování např. v případě, že se klient dostane do invalidity III. stupně. Stejně tak nic nemusí dodanit ani klientův dědic, kterému připadly prostředky z DIP.

Mohu prostředky z „penzijka“ přesunout na DIP bez jakýchkoli sankcí? A jak je to s přesunem mezi různými poskytovateli DIP?

Přesun naspořených prostředků je umožněn bez ztráty daňové podpory pouze mezi dvěma poskytovateli stejného produktu spoření na stáří. Přesun prostředků např. z doplňkového penzijního

spoření na DIP se proto bez sankce neobejde. K zániku penzijního spoření navíc dochází pouze za podmínek zákona o doplňkovém penzijním spoření. S přesunem mezi dvěma poskytovateli DIP ale zákon tedy počítá. Musí být proveden tak, že se přesune celé portfolio beze zbytku k jinému poskytovateli, aniž by bylo cokoliv z DIP vyplaceno klientovi. Obsah portfolia se samozřejmě po celou dobu trvání DIPu (tedy i před přesunem) měnit může – je možné například nástroje rozprodat a k jinému poskytovateli DIP převést pouze peněžní prostředky. Je třeba ale myslet na to, že nedochází též k „převodu spořicí doby“ – lhůta deseti let od založení produktu proto běží po převodu nanovo. Konkrétní podmínky převoditelnosti DIP portfolií si určí přímo osoba, která tato portfolia nabízí. Převod pouze části portfolia možný není – to se považuje za předčasný výběr.

Poté, co oslavím šedesáté narozeniny a splním lhůtu deseti let od založení produktu, můžu si všechny prostředky z DIP vybrat najednou?

Ano, po naplnění těchto podmínek lze podle stávajícího návrhu zákona vybrat vše najednou. Návrh zákona výběry z DIP nijak nereguluje.

Můžu u DIP určit osobu obmyšlenou?

U DIP osobu obmyšlenou, jako je to u životního pojištění, resp. osobu oprávněnou, jako je to např. u doplňkového penzijního spoření, určit nelze. Prostředky z DIP musí projít standardním dědickým řízením. Je pak na klientovi, jak (a zda) se rozhodne s prostředky na svém DIP specificky pro případ své smrti naložit – zda např. ohledně nich pořídí závěť. Zde je ke zvážení, zda by de lege ferenda nebylo vhodné příslušným způsobem úpravu DIP doplnit.

Mgr. Vojtěch Láška, LL.M.,
advokát, partner

Mgr. Anna Bezděková,
advokátní koncipientka

KLB LEGAL

KLB Legal, s.r.o., advokátní kancelář

Letenská 121/8
118 00 Praha 1

Tel.: +420 739 040 363
e-mail: info@klblegal.cz

[1] Investiční služba obhospodařování majetku zákazníka, je-li jeho součástí investiční nástroj, na základě volné úvahy v rámci smluvního ujednání dle ust. § 4 odst. 2 písm. d) zákona č. [256/2004](#) Sb., o podnikání na kapitálovém trhu.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Oceňování nemovitosti a přiměřená náhrada při zrušení spoluvlastnictví](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel x společnost\)](#)
- [Úročení jistoty \(kauce\), kterou skládá podnájemce nájemci - II. díl](#)
- [Když obecní pozemky již nemusí být obecní - institut mimořádného vydržení v obecním právu](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)